

Nieuwe vestiging van de das in Zuidoost-Brabant

Zoals 35 jaar geleden: poging tot uitroeiing en beschadiging van biotoop (maart 2014)

Natuurpunt Velpe-Mene kon het voorbije jaar vol trots de hervestiging van de das na 35 jaar afwezigheid in Bierbeek aankondigen. De burcht aan de rand van een beheerd natuurgebied in een holle wegencomplex met bovenaan een akkerstrook in beheersovereenkomst was terug bewoond. We dachten in een veilige omgeving. Het filmpje dat zijn komst bevestigde, heeft de ronde gedaan in heel Vlaanderen. De vestiging hier in dit gebied deed ons hopen op een duurzame terugkeer. Eerder in maart 2013

werd op een andere plaats binnen de afdeling Velpe-Mene, met name in Boutersem, een das bevrijd uit een strop die gespannen was door jagers. Helaas moeten we nu constateren dat de geschiedenis zich na zoveel tijd gewoon herhaalt. Er is een poging gedaan om de das uit te roeien en door misbegrepen beheer – wat in feite neerkomt op natuurvernietiging – werd zijn burcht verstoord. Gelukkig zonder succes zodat toch nog gehoopt mag worden op een duurzame hervestiging.

De das wordt ook wel de Vlaamse panda genoemd

Het is een prachtig en onschadelijk dier. De soort is heel zeldzaam in Vlaanderen en komt enkel in Zuidoost-Limburg voor. De vestiging in de regio Zuidoost-Brabant is momenteel nog zeer precair. Op zulk moment heeft de soort alle bescherming nodig. Maar in de praktijk gebeurt het tegendeel. Naar de panda's gaan miljoenen euro's, onze eigen 'pandabeer' wordt door sommige actoren bestreden. Honderden natuurliefhebbers doen jaarlijks heel veel moeite om de das in Limburg of Wallonië te zien te krijgen. Als de das zich kan hervestigen in de prachtige streek van Hoegaarden en Bierbeek, hebben we er meteen een nieuwe aantrekkingspool bij.

Wat is er gebeurd?

Op zondag 2 maart 2014 werd een dode das teruggevonden langs de kant van de enige doorgangsweg in de buurt van zijn burcht. Op het eerste zicht werd gedacht aan een verkeersslachtoffer maar bij controle van de burcht constateerden we dat er een wit poeder in de holen was aangebracht. Uit onderzoek blijkt dat het om carbuur gaat, een product dat gebruikt wordt om holen uit te roken en de dieren te verdrijven. Uit het onderzoek bleek dat het om een jong wijfje ging dat niet drachtig was en nog niet gezoogd had. Er is een klacht bij de natuurinspectie ingediend.

De burcht bevindt zich in de bermen van een al 40 jaar ongebruikte en volledig verboste holle weg en heeft vele uitgangen bovenaan op de schouder en in een brede strook van 10 m overblijvend gras in beheersovereenkomst. Natuur met een landbouwer. In de omgeving bevinden zich ook akkertjes onder beheersovereenkomsten voor akkervogels met overblijvend graan in de winter, wat resulteert in een grote concentratie geelgorzen.

Als klap op de vuurpijl heeft de gemeente na 15 maart, toen de schoonperiode voor boswerken omwille van de broedperiode al ingegaan was, op de schouder van de holle weg een strook met waardevol struweel gewoonweg geklepeld over een breedte van een paar meter en daarbij over de burcht en uitgangen gereden met zware tractoren en de klepelmachine. De schouder van de holle weg werd teruggedrongen tot een minimum, bomen gekapt en het materiaal ter plaatse opgestookt. Ook voor de geelgors, een koestersoort van Bierbeek, werd hier een biotoop vernietigd. Met de gemeente Bierbeek werden ondertussen goede afspraken gemaakt om bij het beheer van holle wegen dergelijke toestanden in de toekomst te vermijden. Ondertussen konden we vaststellen dat er nog steeds een bewoonde dassenburcht is die we zorgvuldig in de gaten houden.

Hoop op duurzame vestiging

Het is duidelijk dat de das zich maar zal kunnen hervestigen in Vlaams-Brabant als er een nieuwe mentaliteit komt die ruimte geeft aan natuur, en waarbij de wilde dieren de nodige rust krijgen en waar niet elke boom, elke struik, elk ruig hoekje in het landbouwgebied aanzien wordt als een hindernis die moet teruggedrongen worden. Hiervoor doet men zelfs beroep op de dienstverlening door de gemeenten, zelfs als daardoor de effecten van dure beheersovereenkomsten met landbouwers volledig teniet gedaan worden en het leefgebied van de door de gemeente gekozen koestersoorten vernietigd wordt.

We duimen nog steeds voor de hervestiging van de das in Zuidoost-Brabant en hopen op een brede medewerking van gemeenten en de responsabilisatie van wildbeheerseenheden en landbouwers. Deze beide voorvallen bewijzen echter dat er nog een hele weg te gaan is en dat grote waakzaamheid geboden blijft, en ook dat zonder een actieve en alerte Natuurpuntwerking alle verklaringen rond koestersoorten niet veel voorstellen in de dagdagelijkse praktijk. We rekenen er ook op dat bij de inrichtingswerken in het kader van de ruilverkaveling Willebringen de natuurgebieden voldoende robuust gemaakt en de landschapselementen voldoende versterkt worden zodat een duurzame populatie van soorten als de das maar ook de geelgors en andere kan gegarandeerd worden.

Links: een strook met waardevol struweel werd gewoonweg geklepeld over een breedte van een paar meter en daarbij werd de burcht met zware tractoren en klepelmachine vernield.

Rechts: sporen van carbuur in de gangen van de dassenburcht.

Foto's: Margriet Vos

Ook in 2014:

Uitwisselingen tussen Waals en Vlaams Haspengouw

Natuurpunt Limburg, Natuurpunt Oost-Brabant en Contrat de Rivière Dyle-Gette hebben een uitwisselingsprogramma in het kader van het Europees plattelandsprogramma Interleader onder het thema: Ontmoet je buren/A la rencontre de nos voisins, Valleien als drager van natuur en biodiversiteit in geografisch Haspengouw. De vallei van de Gette, die zich door de drie regio's slingert, is als actierrein uitgekozen. Bedoeling is kennis uit te wisselen tussen de terreinbeheerders over biodiversiteit, graslandbeheer in valleien, waterbeheer en beekherstel. Daarnaast zijn er activiteiten om het publiek te sensibiliseren voor biodiversiteit.

Vorig jaar op 6 oktober heeft er al een gezamenlijke publieksactiviteit plaatsgehadt op het kasteel van Duras en het provinciaal domein van het Vinne in Zoutleeuw. Deze manifestatie trok bijna 2000 bezoekers!

Ook dit jaar staan er interessante activiteiten op het programma:

- Op zondag 15 juni organiseren de Régionales Natagora du Brabant Wallon et de Hesbaye Médiante geleide wandelingen in hun reservaten van Les Caves Paheau in Orp-Jauche et Les Tournants in Lincint. Naast de kennismaking met de verschillende milieus in deze gebieden is het vooral de bedoeling tot een ideeënuitswisseling te komen m.b.t. de beheerdoelen en de wegen om die te bereiken.
- Een volgende uitwisseling voor terreinbeheerders is gepland in Aronst Hoek in Geetbets. De datum van deze ontmoeting ligt nog niet vast.
- Op zondag 27 juli tenslotte zal er weer een grote publieksactiviteit plaatshebben op het provinciale domein van Hélécine. Zoals in 2013 in Duras en Het Vinne ligt de nadruk op sensibilisatie van de bezoekers voor natuurbehoud en respect voor het milieu. Tips, technische fiches, wandelingen en animaties op het thema van de natuur zullen gespreid over de dag aan bod komen.

Afspraak: Provinciaal domein van Hélécine, Armand Dewolfstraat 2, Hélécine
Info: Jérémie Guyon, Contrat de rivière Dyle-Gette asbl, 010 62 04 30, j.guyon@crdg.be

Detail programma: www.natuurpuntoostbrabant.be

Succesvolle Focusactiviteiten in afgelopen voorjaar

De eerste zonnige zondag op het einde van de winter lokte een massa volk naar Vissenaken

Op 23 februari konden 250 wandelaars aan de hand van een tijdelijk opgesteld koesterburenpad met kinderzoektocht op zoek gaan naar de koesterburen van Tienen en Glabbeek in en rond de Rozendaalbeekvallei en Velpevallei.

Foto Luc Nagels

Enkele weken later werd in Natuur.blad de Rozendaalbeekvallei-Velpevalleiwandeling gepubliceerd op 90 000 exemplaren en dit veroorzaakte gedurende de daaropvolgende weken een grote toeloop. Deze

prachtige valleien werden zo door naar schatting 2000 wandelaars verkend.

Meer dan 260 deelnemers aan Dag van de Paddepoel en Hagelands Ontbijt op zondag 13 april 2014 in Glabbeek

Het Hagelands ontbijt van Natuurpunt Velpe-Mene, kern Glabbeek was terug een echte voltreffer. Met maar liefst 260 mensen die kwamen ontbijten en 's morgens 74 en 's middags 36 wandelaars kunnen we van een zeer geslaagde focusactiviteit spreken. En niet alleen het aantal mensen dat deelnam, deed ons enorm plezier.

Foto Luc Nagels

Iedereen was ook heel lovend over het ontbijt, maar zeker ook over De Paddepoel zelf. Dit gebied begint er steeds prachtiger uit te zien. Het wordt steeds bloemrijker en we zagen tijdens de wandelingen ook heel wat vogelsoorten.

Succesvolle Sint-Ermelinduswandeling: beheerde Natuurgebieden in Bierbeek

Foto Esther Buysmans

Op zondag 23 maart waren meer dan 100 deelnemers present op de Sint-Ermelinduswandeling in Bierbeek waar de resultaten van beheer o.m. in het Natuurgebied Weterbeek in de kijker gesteld werden. In de kapel van de Brempt was de tentoonstelling van

de Bierbeekse koestersoorten en van het Life project Hageland opgesteld.

Wat vier jaar geleden begon met een ontbijt voor 70 deelnemers blijft jaar na jaar groeien. Het is duidelijk dat de mensen meer en meer geïnteresseerd zijn in natuur in hun dorp en omgeving. Het motiveert ons om te blijven werken aan natuur en biodiversiteit in onze regio. Natuurpunt kern Glabbeek bedankt alle aanwezigen en zeker ook de groep enthousiaste medewerkers. Zonder hen zouden we niet jaar na jaar een geslaagde editie van het Hagelands ontbijt kunnen organiseren. Laten we zeggen dat de afwezigen een herkansing krijgen tijdens de editie van 2015.

Big Jump in de Grote Gete zondag 13 juli 2014

Tienen springt in de Grote Gete!

Big Jump Tienen, 2013. Foto Trixie Nagels

De tweede editie in 2013 was een groot succes. Met een 65-tal jumpers en 150 toeschouwers verleden jaar, konden we dit jaar niet overslaan.

Hoewel de waterkwaliteit van de Grote Gete de laatste jaren is verbeterd, blijven nog teveel vervuilende obstakels bestaan. En niet alleen in Tienen, we springen in vele rivieren met 1000-en tegelijk omdat iedereen een goede waterkwaliteit eist voor onze rivieren.

Programma

Ook dit jaar is er naast de sprong voor een propere Gete weer veel ambiance.

Wanneer: iedereen is welkom vanaf 14 uur.

- 14u15: vlottenrace. Bouw vooraf een origineel natuurvriendelijk vlotje van max. 20 x 30 cm. Er is een prijs voor de snelste en ook voor de origineelste! Prijsuitreiking na de Jump.
- 15u00 stipt: Big Jump! Met zoveel mogelijk tegelijk in de Grote Gete!
- Doorlopend een streepje live muziek en een drankje aan de infostand.

Waar: Grote Gete aan Pastoorstraat, tussen Invalsweg en Groot-Overlaar (Tienen). De Big Jump-vlaggen hangen aan de uiteinden van de Pastoorstraat (Invalsweg en Hoegaardsest. Groot-Overlaar).

Er is niet veel parkeergelegenheid, laat de auto thuis en kom met de fiets. Indien je toch niet anders kunt, er zijn slechts enkele parkeerplaatsen aan het kerkje van Groot-Overlaar.

Info: Luc Nagels, 0495 33 42 09, luc.nagels@natuurpunt.be
Guido Laermans, 0477 47 77 12, guido.laermans@b-holding.be
www.bigjump.be

Organisatie: Natuurpunt Tienen en Milieuadviesraad van Tienen

Nacht van de vleermuis in Velpe-Mene vrijdag 29 en zaterdag 30 augustus 2014

Dubbelactiviteit Nacht van de Vleermuis: Lovenjoel en Kasteel van Kwabeek in Boutersem

Opgepast de volgorde is omgekeerd t.a.v. de vorige jaren: deze keer vrijdagavond in Lovenjoel en zaterdagavond in Kasteelpark Kwabeek.

Ingekorven vleermuis. Foto Archief JR

Nacht van de Vleermuis in Lovenjoel (Bierbeek)

Wanneer: vrijdag 29 augustus om 20u00
Waar: kerk Lovenjoel, Bierbeek
Info: Frank Claessens, 016 46 25 80, frank.claessens@med.kuleuven.be

De jaarlijkse, succesvolle activiteit van de Nacht van de Vleermuis als dubbelactiviteit gaat ook in 2014 door: vrijdagavond in de Parken van Lovenjoel vnl Salve Mater maar mogelijk ook Klein Park met de kolonie ingekorven vleermuis en gewone grootoorvleermuis en zaterdagavond in het kasteelpark van Kwabeek te Boutersem. De ingekorven vleermuis is een Europese Habitatsoort, wat betekent dat Vlaanderen het nodige moet doen om deze populatie in stand te houden.

Ervaren vleermuisgidsen nemen je mee op een nachtelijke tocht in de parken van Lovenjoel en in het kasteelpark van Kwabeek waar je vleermuizen kan zien én horen met een 'bat-detector'.

Voorafgaand kom je alles te weten over deze mysterieuze fladderaars in een korte vleermuisvoorstelling. Begin het te kriebelen? Kom dan zeker naar deze dubbelactiviteit voor de Europese Nacht van de Vleermuis.

Nacht van de Vleermuis in Boutersem

Wanneer: zaterdag 30 augustus 2014 om 20u00
Waar: Park van Kwabeek, gemeentehuis, Neervelpsestraat 11, Boutersem
Info: Walter Troost, 016 73 42 79, walter.troost@happymany.net

Nacht van de Vleermuis ook in Vissenaken (Tienen)

Wanneer: vrijdag 29 augustus 2014 om 20u30
Waar: Natuur.huis De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken
Info: Ann Cornelis, 0476 60 69 03, ann-cornelis@skynet.be

Zomerwerkdagen 2014

15 maal werken in de natuurgebieden van Velpe-Mene

Vanaf zaterdag 7 juni start de ronde van de beheerswerken in de reservaten van Velpe-Mene. De verschillende natuurgebieden worden één voor één aangedaan. Elk weekend zijn we present met een ploeg mensen bestaande uit een vaste groep van het beheerteam en geïnteresseerden die occasioneel komen helpen. We doen een oproep aan onze leden om alleszins één of een paar zaterdagen mee de handen uit de mouwen te komen steken. De vaste ploeg kan die hulp goed gebruiken. We rekenen ook bewust op meer jongeren, want we moeten op termijn voor de aflossing van de wacht zorgen. Doe mee, vele handen maken het werk licht. Je hoeft niet te verwittigen maar een seintje kan altijd: natuurpunt@velpe-mene.be

1. Zaterdag 7 juni 2014 vanaf 13u30 tot 17u00

Werkdag in de Zeyp, Glabbeek

Afspraak: kruispunt Doelaagstraat-Heirbaan, Glabbeek-Attenrode
Info: Robin Guelinckx, 0476 53 05 37, robin.guelinckx@inbo.be

2. Zaterdag 14 juni 2014 vanaf 9u00 tot 16u00

Werkdag Spoorwegzate Tienen-Hoegaarden

Afspraak: ingang weide dichtst bij E40 tussen Gete en fietspad Rommersom/Hoegaarden
Wie in de namiddag komt, geef een seintje aan Roland (0475 76 83 59) of Hugo (0476 77 70 37) voor de stand van voortgang werken
Info: Roland Grugeon, 016 81 60 52, roland.grugeon@telenet.be

3. Zaterdag 21 juni 2014 vanaf 9u00 tot 17u00

Hooien Weterbeek, Brempt Bierbeek

Afspraak: Weterbeekstraat aan brugje
Info: Esther Buysmans, 0475 33 51 70, esther.buysmans@telenet.be

4. Woensdag 25 juni 2014 vanaf 19u00

Werkdag boomgaard, Roosbeek

Afspraak: parking aan de spoorweg, Spoorwegstraat, Roosbeek/Boutersem
Info: Esther Buysmans, 0475 33 51 70, esther.buysmans@telenet.be

5. Zaterdag 28 juni 2014 vanaf 9u00 tot 17u00

Hooien Koebos, Lovenjoel

Afspraak: Gravenveldstraat to Kerselarenlaan, Lovenjoel
Info: Frank Claessens, 016 46 25 80, frank.claessens@med.kuleuven.be

6. Dinsdag 1 juli 2014 vanaf 18u00 tot 21u00

Werkdag Rozendaalbeekvallei: maaien en openmaken wandelpad

Afspraak: ingang wandelpad, Kraaibonveld, Tienen
Info: Luc Nagels, 0495 33 42 09, luc.nagels@natuurpunt.be

7. Zaterdag 5 juli 2014 vanaf 9u00 tot 16u00

Werkdag Aardgat, Tienen

Afspraak: ingang Aardgat, Grippenwegstraat Tienen
Info: Robin Guelinckx, 0476 53 05 37, robin.guelinckx@inbo.be

8. Zaterdag 12 juli 2014 vanaf 9u00 tot 16u00

Werkdag Rozendaalbeekvallei, Vissenaken

Afspraak: ingang reservaat, Metselstraat, Vissenaken
Info: Luc Nagels, 0495 33 42 09, luc.nagels@natuurpunt.be

9. Zaterdag 19 juli 2014 vanaf 9u00 tot 17u00

Werkdag/Hooien Snoekengracht te Verrijck Boutersem

Afspraak: ingang Snoekengracht aan NMBS-station Verrijck/Boutersem
Info: Hugo Abts, 0476 77 70 37, natuurpunt@velpe-mene.be

10. Zaterdag 26 juli 2014 vanaf 13u30 tot 17u00

Werkdag Mene-Jordaan, Molenstraat, Meldert

Afspraak: Molenstraat, Meldert
Info: Pieter Abts, 016 82 18 36

11. Zaterdag 2 augustus 2014 vanaf 9u00 tot 17u00

Hooien Zwartbos, Bierbeek

Wie in de namiddag komt, geef een seintje aan Esther (0475 33 51 70) of Hugo (0476 77 70 37) voor de stand van de voortgang werken
Afspraak: Zwartenhoekstraat, ingang reservaat t.o. huis nr 12A, Bierbeek
Info: Esther Buysmans, 0475 33 51 70, esther.buysmans@telenet.be

12. Zaterdag 9 augustus 2014 vanaf 13u30 tot 17u00

Werkdag in het Spikdoornveld (de Zeyp), Attenrode

Afspraak: hoek Heirbaan-Hoefstraat, Glabbeek-Attenrode
Info: Robin Guelinckx, 0476 53 05 37, robin.guelinckx@inbo.be

13. Zaterdag 16 augustus 2014 vanaf 13u30 tot 17u00

Werkdag Zijpveld, Kuntich: wilgenopslag verwijderen

Afspraak: begin Klottenbergstraat (zijstraat Leuvensesteenweg), Kuntich
Info: Robin Guelinckx, 0476 53 05 37, robin.guelinckx@inbo.be

14. Zaterdag 6 september 2014 vanaf 13u30 tot 17u00

Werkdag Meldertbos: hooilandbeheer

Afspraak: poort Meldertbos, Bosberg, Meldert
Info: Eddy Stas, 016 76 72 43, stas.eddy@skynet.be

15. Zaterdag 13 september 2014 vanaf 9u00 tot 17u00

Werkdag Rosdel, Hoegaarden: hooilandbeheer Kaubergbroek en Meiveld

Afspraak: laatste huis Nerm of ter plaatse Meiveld, Hoegaarden
Info: Hugo Abts, 0476 77 70 37, natuurpunt@velpe-mene.be

Vierde Grote Tiense Natuur- en Landschapszoektocht

loopt tot 21 september 2014.

De prijsuitreiking gaat door op 4 oktober 2014 in Natuur.huis De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken.

Info en folder downloaden:

www.velpe-mene.be/tienen

